

ІСТОРИКО-АРХІВНІ РОЗВІДКИ

УДК 39(477)

Джурик Олена Віталіївна

Національний авіаційний університет,
доцент кафедри комп'ютерних технологій
дизайну і графіки

ORCID: 0000-0002-1652-2319

elena.dzhuryk@gmail.com

СЕЛО ОЛЕНІВКА БОРЗНЯНСЬКОЇ СОТНІ НІЖИНСЬКОГО ПОЛКУ – ВОТЧИНА КОЗАКІВ ДЖУРИКІВ

Мета дослідження полягає у висвітленні історії села Оленівки, як родинного гнізда козаків Джуриків. На основі використаних джерел, таких як: “Реєстр війська запорозького 1649 року”, “Присяжні книги 1654 року”, “Присяга 1741 р.”, “Рум'янцевський опис (Генеральний опис Лівобережної України 1765–1769 рр.)”, сповідні та метричні книги Сімеоновської та Вознесенської церков села Оленівки Борзнянської сотні Ніжинського полку, ревізські казки та ін. було прослідковано основні віхи становлення та розвитку села, проаналізована чисельність козаків, міщан, селян та посполитих. Проаналізовані історичні “хвилі” зменшення та збільшення людяності в даному населеному пункті.

Проаналізовано виникнення прізвища “Джурик”, як похідного від термінів козацької доби. Проведено генеалогічне дослідження на прикладі звичайного козацького роду Джуриків, які творили історію краю більше, ніж на протязі трьох століть. Враховуючи, що це не спеціальне генеалогічне дослідження, використано спрощену схему фрагментів родоводів козацької доби.

Розглянуто участь жителів села Оленівки в першій та другій світових війнах, голодомор 1933 року в селі.

Висновки. На прикладі сім'ї Джуриків проведено дослідження історії козацького села Оленівки, починаючи з виникнення села – до наших часів.

Ключові слова: козацтво, реєстр війська запорозького, присяга, джура (цюра, чура), рум'янцевський опис, сповідні та метричні книги, ревізські казки.

Olena Dzhuryk

National Aviation University,
assistant professor of Computer
Technologies of Design and
Graphics Department
ORCID: 0000-0002-1652-2319
elena.dzhuryk@gmail.com

THE PATRIMONY OF THE COSSACKS DZHURIK IS THE VILLAGE OF OLENOVKA OF THE BORZNYANSKAYA HUNDRED OF THE NIZHYN REGIMENT

The purpose of the study is to highlight history of the village of Olenivka as a family nest of the Dzhuryk Cossacks. The main milestones of the formation and development of the village were tracked, the number of Cossacks, burghers, peasants and serfs was analyzed. Using the following sources, such as "Register of the Zaporozhye army in 1649", "Oath Allegiance books of 1654", "Oath Allegiance in 1741", "Rumyantsev's description (General description of the Left Bank Ukraine 1765–1769)", books of confession, registers about birth, wedding, death of Simeonovska and Voznesenska churches, revision stories etc. The historical "waves" of decrease and increase in the number of people in this settlement are analyzed.

The origin of the surname "Dzhuryk" as one of the terms of the Cossack era is analyzed. A genealogical research was carried out by the example of the ordinary Cossack family of the Dzhuryks, who created the history of the land more than three centuries. Given that this is not a special genealogical study, a simplified scheme of fragments of pedigrees of the Cossack era was used. The participation of the inhabitants of the village of Olenivka in the First and Second World Wars, the Holodomor of 1933 in the village are considered.

Conclusions. On the example of the Dzhuryk family, a study of the history of the Cossack village of Olenivka was conducted, from the origin of the village to the present day.

Key words: *Cossacks, Oath of Allegiance, the register of the Zaporozhian army, Oath of Allegiance, the Dzhura (Tsyura, Chura), Rumyantsev's description, confession and metric registers, revision stories.*

*“Были люди до нас... Куда ушли они? Будут и после нас...
Когда придут они? Двигаясь вперед – от жизни к смерти,
из года в год, от эпохи в иную эпоху, –
мы иногда невольно озираемся назад.
Люди до нас не были бездушными и бесплотны.
Они также мечтали, ссорились, ревновали, ошибались,
падали, снова вставали, куда-то шли, страдали
от любви неразделенной, получали ее сполна и пили ее,
закрыв глаза от счастья”*
В. Пикуль “Звезды над болотом”

ВСТУП

Коріння народу, коріння роду – це ті попередні покоління, які відійшли у вічність, які заклали основу сьогоденшнього дня, життя і праця яких складають суть історії.

Батьківщина *Джуриків* – село *Оленівка* у Борзнянському районі Чернігівської області (село *Оленівка* Борзнянської сотні Ніжинського полку).

“В конце XV столетия по левую сторону Днепра в пределах нынешней Полтавской и южной части Черниговской губернии, поселились козаки, которые впоследствии образовали особое наместничество. Служа защитой границ польского государства от набегов татар и благодаря своим личным военным подвигам, они в скором времени приобрели себе массу прав и привилегий...”¹.

Село *Оленівка* заходиться в 8 кілометрах від районного центру м. Борзни і за 80 км від обласного центру м. Чернігова. Через *Оленівку* проходив старовинний ґрунтовий шлях, який зв’язував Київ з містом Ніжин і козацькою столицею Батурин. Земля навколо *Оленівки* – підвищена рівнина. Попід селом протікає річка *Загорівка*, або *Борзна*, яка в межах села називається *Стрижень*. У цій місцевості люди мешкали з давніх-давен. На південь від *Оленівки*

¹ Россия. Полное географическое описание нашего отечества : настольная и дорожная книга для русских людей /ответств. ред. В.П. Семенов. Санкт-Петербург : Изд. А.Ф. Девриена, 1903. Т. 7. С. 90.

археологами знайдено два поселення епохи бронзи (II тисячоліття до н.е.)².

Дата заснування села Оленівки згідно з “Історією міст і сіл УРСР” – 1671 рік³ (дослідження історії козацтва в Радянському Союзі просто глушилися, хіба що оспівувався союз з Росією 1654 р.).

Але перша письмова згадка про Оленівку – 1654 рік в присяжних книгах *Ніжинського* та *Білоцерківського* козацьких полків.

Окремі населені пункти згадуються в присяжній книзі вже як містечка сотенного центру (зокрема, ОЛЕНІВКА). А це дає підстави твердити, що ОЛЕНІВКА існувала задовго до 1654 року (по деяким даним – з 1570 року).

Можливо припустити, що і заселилась Оленівка козаками Ніжинського і Білоцерківського полків.

1. Джура – учень козацької старшини

Перша згадка про Джуриків – в Реєстрі Війська Запорозького після Зборовського договору з королем польським Яном Казимиром 1649 року.⁴

Зборівський договір від 8 серпня 1649 р. (повна назва – “Декларація Його королівської милості Запорозькому Війську на дані пункти супліки”) – жалувана грамота короля своїм підданим, угода, укладена між королем Речі Посполитої Яном II Казимиром з одного боку і Військом Запорозьким на чолі з гетьманом Богданом Хмельницьким з другого.

Зборівський договір легалізував самоврядність козаків в межах Речі Посполитої у межах Київського, Чернігівського і Брацлавського воєводств. Зборівський договір вперше зафіксував кордони українського державного утворення.⁵

² Чернігівщина. Енциклопедичний довідник / відповід. ред. А.В. Кудрицький. Київ : “Укр. Рад. Енциклопедія” імені М.П. Бажана, 1990. 1005 с.

³ Історія міст і сіл Української РСР: Чернігівська область / відпов. ред. О.І. Дериколенко. Київ : Голов. ред. УРЕ АН УРСР, 1972. Т. 22. С. 384.

⁴ Реєстр Війська Запорозького тисячі шістьсот сорок дев'ять року / упорядн. О.В. Тодійчук. Київ : Наукова думка, 1995. 592 с.

⁵ Український інститут національної пам'яті. URL: <https://uin.gov.ua/>

Містить у собі 40358 імен чи прізвищ козаків-повстанців. Оригінал реєстру, направлений королю Яну II Казимиру Ваза, зберігається в Російському державному архіві древніх актів у Москві (ф. 196, Мазурина, № 1691).

Реєстр війська запорозького 1649 року:

Білоцерківський полк – *ДЖУРЫКЪ ЗЯТ ФЕСКО* (полкова);

(в 1654 році він же – Федка Чюрикь) (джура, чюра, цюра – слово з однаковим значенням).

4-а Ніжинська сотня Чернігівського полку – *ДЖУРА ІВАН*.

Джура досить застаріле слово. Його рідко можна почути. Первісно *джура* перське слово, що означає товариш, в українську потрапило як запозичення з тюркської⁶

Джу́ра (або цю́ра, або чу́ра)—так називали в Україні в 16–18 століттях зброєносця, учня у козацької старшини

В Цариграді на риночку

Та п'є Байда мед-горілочку;

Ой п'є Байда та не день, не два,

Не одну нічку та й не годиничку;

Ой п'є Байда та й кивається,

Та на свого **цюру** поглядається:

“Ой, **цюро** ж мій молодесенький,

Та чи будеш мені вірнесенький?”⁷

Зазвичай джурами, чурами, цюрами були молоді хлопці. Разом з козаками джури ходили в походи, брали участь у боях.

Джура мав зброю чистити, коня доглядати, а за це його вчили козацької справи. На Січі було створено справжню козацьку школу. Справа не обмежувалась лише уроками. Адже мова йде, по-сучасному кажучи, про інTERNатний навчальний заклад. Позаурочне життя – то складова частка виховного процесу.

Отаманів обирали на зібранні окремо для молодиків і для дорослих. Це була рідкісна для середньовіччя посада.⁸

⁶ Довідник цікавих фактів та корисних значень. URL: <https://dovidka.biz.ua/>

⁷ Пісня про Байду – історична народна пісня

⁸ Пригара М. Михайло – джура козацький. Київ : Веселка, 2004. С. 64–65.

Курінне управління, по суті, було учнівським самоврядуванням, запровадженим у запорозьких козацьких школах набагато раніше, ніж, скажімо, у Швейцарії, чий досвід з цього приводу ми так ретельно вивчаємо.

Закінчувалось навчання молодих козаків у Школі ДЖУР, у якій завершувалась реалізація принципів козацької етнопедагогіки. У світовій педагогічній практиці важко знайти аналог цієї сходинці шкільної освіти на Запорожжі.

У козаків-запорозців був дуже гарний звичай, щоб біля кожного статечного козака, не кажучи вже про військову старшину, був один або більше хлопців-підлітків. Ті хлопці з давніх часів звалися джурами або чурами. Джура доглядав зброю свого названого батька-запорожця, ходив разом з ним у походи й навіть у бойовищах ставав йому у пригоді, набиваючи мушкета, викресуючи вогонь для люльки та приносячи пити.

До нас дійшли повчання, з якими наставники зверталися до своїх вихованців: “Ніколи не плач, як баба, і самого чорта не бійся”, “Не притьмарюй своєї честі і не ображай пам’яті роду”.

Пройшовши отаку школу джур, отримавши позитивну характеристику свого наставника, молодик приймався товариством у запорозьке братство. На тім і закінчувалось навчання й виховання, починалися суворі військові будні.⁹

У сьогоднішню назву “Джура” отримала всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра “Сокіл” (“Джура”). Гра проводиться Міністерством освіти та науки України за сприяння інших міністерств, відомств і громадських організацій.

2. Борзнянська сотня Ніжинського полку

Село Оленівка відносилось до БОРЗНЯНСЬКОГО ПОЛКУ. Це козацька військова й адміністративно-територіальна одиниця (1648–49 та 1654–55). Протягом 1648–49 рр. до складу Борзнянського полку входили Борзнянська, Сосницька, Івангородська

⁹ Всеукраїнська громадська організація “Реєстове козацтво”. URL: <http://www.kozatstvo.net.ua/>

сотні. “Борзенці” (козаки містечок, сіл і хуторів, котрі проживали між Черніговом і Борзною) згодом утворили Сиволозьку й Оленівську сотні. Козаки полку брали участь у Пилявецькій битві 1648 року і Збараській облозі 1649 року, Зборівській битві 1649 року української армії проти Речі Посполитої.¹⁰

Після закінчення національно-визвольної війни полк був розформований, козаки, в тому числі й Оленівська сотня, ввійшли до Ніжинського полку. Оленівка входила до Борзнянської сотні Ніжинського полку з 1655 року до її ліквідації у 1782 році. Канцелярія сотні містилась в Оленівці. Тут сотник та його дружина Марія, дочка полковника Василя Часника, мали володіння.

“Сотня Борзенская (у каждого козака в исправности по 1 коню, по 1 копыю, по 1 ружью, по 1 шабле, по 1 спису, по 40 пухь, по 2 фунта пороху”).¹¹

3. Переяслівська Рада та присяга 1654 року в Оленівці

“На відомій Переяслівській Раді 8 (18) січня 1654 р. була досягнута домовленість про російсько-український договір, який започаткував утворення російсько-українського військово-політичного союзу, спрямованого проти Речі Посполитої. Сам договір укладався пізніше, в Москві, під час переговорів трьох станів українського суспільства (козацтво, міщанство, православне духовенство) з московським урядом. Міщанство вимагало тільки збереження статус-кво свого стану, який був зафіксований у грамотах великих князів литовських та універсалах польських королів. Домігшись свого, насамперед, самоврядування, згідно з так званим “магдебурським правом”, вони вдовольнились цим. Українське козацтво та покочачена українська православна шлях та висунули низку вимог (23 статті), але московським урядом було прийнято лише 16. Договір 1654 року був рівноправним і, в цілому, взаємовигідним, однак неповним і незавершеним. В 1656 році він був

¹⁰ Енциклопедія історії України / відпов. ред. В.А. Смолій. Київ: Наукова думка, 2003. Т. 1. С. 343.

¹¹ Центральний державний історичний архів України в Києві. Ф. 51. Оп. 3. Спр. 6069.

грубо порушений Москвою. Це, а також постійне втручання Москви у внутрішні справи української держави зрештою потягли за собою українсько-російську війну 1658–1659 рр. (без підтримки Речі Посполитої!), що закінчилася поразкою України і спричинила підписання Переяславського договору 1659 р., який означав ліквідацію незалежності України і перетворення її на автономну частину Московської імперії...

Присяга 1654 року на вірність царю Олексію I була дана лише в межах Гетьманщини (Запорозьська Січ не присягала). Було відсторонено від присяги селянство, яке становило більшість населення. Духовенство взагалі відмовилось вести переговори з московським урядом після вимог Москви щодо зміни статусу Української православної церкви, яка мала вийти з під омофора Константинопольського (Вселенського) патріарха і стати залежною від Московського патріарха.

Категорично відмовилось присягати цареві православне духовенство (більше в Гетьманщині не було ніякого!), не бажаючи руйнувати церковні канони. До того ж вже тоді було зрозумілим, що перебування під Московським патріархом призведе до значного обмеження автономії УПЦ, а то й повного її знищення¹²

Відповідно до рішень Переяславської Ради та Березневих статей 1654 року, Оленовка, як і вся територія Козацько-Гетьманської Держави, потрапила під протекторат Московського царства:

“Да февраля в 2 день [1654] столник Михаил Михайлов сын Дмитреев да подячей Степан Федоров приехали Нежинского полку..... в местечка Оленовку и в том местечке сотника и ясаулов, и отоманов, и всех козаков, и мещан того местечка и уезду по росписи к вере привели в том же местечке в церкви Вознесение Господа Бога и Спаса нашего Иисуса Христа при священнике тое ж церкви, при Иване, генваря, в 31 день, а ково имени сотника и козаков и мещан того местечка и уезду к вере привели // и их имена написаны в сей книге порознь:

¹² Присяжні книги 1654 р. Білоцерківський та Ніжинський полки / упорядники Ю. Мищик, М. Кравець. Київ : КМ Академія, 2003. С. 5.

Сотник Мартын Софронов сын Пивовар
Ясаул войсковой Андрий Долгополой

Козаки:

Федор Скоропад...

№ 9 – Иван Деюрик (**ИВАН ДЖУРИК**)...

ТОГО Ж МЕСТЕЧКА

Мещане:

№ **ЮРКА ДЖУРИК**

Местечка Оленовки к вере приведены 1 человек сотник, 1 ясаул, 12 человек атоманов, 147 человек козаков, 133 человека мещан. // Всех 294 человека.

Местечка Оленовка стоит на реке на Игре, в том местечке поставлена церков древеная во имя Вознесение Господа Бога и Спаса нашего Иисуса Христа; у тое церкви служащий поп Иван да около тое церкви погост огорожен стоячим острогом дубовым бревенем, на воротех зделана рубленая колоколница, а острошка в том местечке нет//

Це найдавніший поіменний перепис козаків і міщан с. Оленівки.

Слід зазначити, що російські писці немилосердно калічили українські прізвища. Наприклад, з Юценків робили Юрьевых, замість Дудки писали Дутка, Ластовка – Ластовченко (войт), Лоставченко, брати Долгополой і Довгополой, Рой – Лой, атоман Куц Хапковский – Халкувский, козак Юрья Холковский, Заец – Злец, складне прізвище Джурик – Деюрик(н).¹³

Оленівська сотня, як видно із згаданого документу, налічувала 147 козаків. Для порівняння : в Борзні того часу було 178 козаків, у Плисках – 53, Ядутах -14, Ховмах – 40.

Перші предки Джуриків, які документально проживали в Оленівці – “козак Иван Джурик” і “мещанин Юрка Джурик”.

Важливо зазначити, що козаки, які були записані на початку реєстра, зазвичай, козаки-ветерани (козак Иван Джурик – № 9 із

¹³ Присяжні книги 1654 р. Білоцерківський та Ніжинський полки / упорядники Ю. Мищик, М. Кравець. Київ : КМ Академія, 2003. С. 161.

147 козаків оленівської сотні). На початку реєстра записані більш значні козаки, ніж ті, що внесені в кінець списку.

Козаки, особливо з числа так званих “випищиків” часто переходили до іншого стану (міщанства або духовенства). Виписні козаки, випищики – запорожські козаки, яких протягом 1-ї половини XVII ст. на вимогу польського уряду не включали до списків війська реєстрових козаків. Польська влада намагалася обмежити коло козаків, які користувалися спец. становими правами, виключно реєстровими козаками, причому чисельність реєстру підлягала жорсткому регулюванню.¹⁴

Чи був Юрка Джурик – випищик, невідомо, але козацьке прізвище і брат в козаках (а у половини міщан Оленівки так і було)...

Він, як і всі міщани, прийняв присягу на вірність царю Олексію I. Згідно з так званим “магдебурським правом”, яке залишали статті договору 1654 року, міщани отримали самоврядування (в 1831 році указом Миколи I в Борзні юридично скасоване магдебурзьке право).¹⁵

Якщо проаналізувати тільки списки козаків і міщан м. Оленівка за 1654 рік, то міщани мали прізвища – Бондар, Крамар, Кушнер, Ковал, Ткач, Калачник, Шинкар, Наугорний Шинкарка..., багато прізвищ міщан зустрічаються вже в переписах козаків в 1732, 1738, 1741 рр. і т.д. Люди з такими прізвищами проживають в Оленівці і досі (наприклад, Слюсар, Нагорний, Рой, Дудка). В списках козаків і міщан м. Оленівка – одні й ті ж прізвища – козак Михайло Лоставченко і міщанин Данило Лоставченко, атоман Тимофей Ковал і міщанин Панка Ковал, атоман Иван Наугорный і міщанин Наугорний Шинкарка, козак Корней Бондар і міщанин Лаврюшка Бондар, козак Малик Дудка і міщанин Янка Дудка, атоман Левонтей Рой – і міщанин Сенко Лой, козак Трофим Слепый і міщанин Ерошка Слепый, козак Стефан Резник і міщанин Петр Резник та ін.

¹⁴ Енциклопедія історії України / відпов. ред. В.А. Смолій. Київ : Наукова думка, 2003. Т. 1. 688 с.

¹⁵ Гошко Т.Д. Нариси з історії магдебурзького права в Україні (XVI – початок XVII ст.). Львів : Афіша, 2002. С. 87.

Багато прізвищ з присяжних списків 1654 року не фігурують більше ніде. Світла пам'ять тим козакам, які загинули в бою, вмерли від ран, від старості, від пошестей, не залишивши після себе потомства...

У 1659 році під час українсько-російської війни Оленівка стала ареною жорстоких боїв між московськими військами і військами гетьмана Виговського. Зазнавши руйнувань, Оленівка занепадала. І не було вже Оленівської сотні (з 1663 року). І не було статусу міста з міщанами і магдебургським правом. Велика частина жителів Оленівки переселилась на Харківщину.¹⁶ При Алексее Михайловиче малорусская вольная колонизация приняла еще большие размеры. Малоруссы массами переселялись в пределы Харьковской и восточной части Полтавской области, известные под именем "Слободская Украина".¹⁶

4. Перепис селян 1666 року та можливість козаків у 1734–1737 роках.

В 1666 році розпочався перепис українських селян та жителів міст (козаків в переписі немає) та їх майна з метою визначення розмірів податків.¹⁷

Лета 7174 (1666. – П. П.) Генваря по Государеву Цареву и Великому Князю Алексею Михайловичу всея Великия и Малыя и Белья России Самодержца указу ... стольнику ... ехать в Малороссийские города ... сказать тех городов жителем, ... что Великий Государь ... указал ... в Малороссийских городех, и в местех, и в местечках переписать всяких чинов жилаецких, промышленных и тяглых людей, и в селех, и в деревнях крестьян и бобылей, ... хлебные и денежные поборы указал Великий Государь на них положить для своих Великого Государя ратных людей... , а положить те ... поборы ... против росписи, ... [чтобы] Великого Государя ратным людям было б чем сытым быть ... [и] велено ... те книги ... и росписи привести к Москве и подать в Приказ Малыя росии ... и хто имяны жилаецкіе тяглые люди в какіе оклады и оброки, хто чем обложены, и то писано в сих книгах ниже сего, порознь по статьям.¹⁸

¹⁶ Россия. Полное географическое описание нашего отечества : настольная и дорожная книга для русских людей /ответств. ред. В.П. Семенов. Санкт-Петербург : Изд. А.Ф. Девриена, 1903. Т. 7. С. 78.

¹⁷ Переписні книги 1666 року /відповід. ред. В.О. Романовський. Київ: УАН, 1933. 423 с.

¹⁸ Пирог П. Перепис населення Українських міст XVII ст. *Сіверянський літопис*. 2010. Вип. 5. С. 16–82.

Згідно з переписом 1666 року села Оленівки:¹⁹

“Села Оленевки крастьяне: Войтъ Григорей Тимофеевъ пашет воломъ, Лавринко Калишин зять пашет двумя волю,.... *Ивашко Чюрик* пашет волом да лошедю (схоже, що це син *Юрки Джурика*), так як міщан в Оленівці вже не було (було місто, а стало село). Все це вільні селяни. У Івашки Чюрика (Джурика) віл та кінь.

Всього 28 селян та 10 бобилів (бобиль – бідний безземельний селянин).

Всего Нежинского уезду 28 сел и деревень, а в них 825 человекъ крестьян, а в пашне у них крестьян 918 волов да 561 лошедь; денежного окладу с волов и с лошедей 255 рублев да хлеба с тех же волов и с лошедей 1020 осмачек ржи и овса пополам.

Да в тех же селах 114 человекъ бобылей денежного окладу с них бобылей по пяти алтынъ с человека, і того 17 рублев 3 алтына 2 денги.

І всего с Нежинского уезда крестьян с волов и слошедей и з бобылей денежного окладу 272 рубли 3 алтына 2 денги.

В 1734 році в селі Оленівці з 88 дворів було: дворів можних козаків – 2, дворів малогрунтових козаків – 12, дворів ніщетних козаків – 38, дворів підсусідків козачих, маючих скотину – 3, дворів підсусідків козачих, не маючих скотину – 33.

Можні козаки платили з двору в середньому по 1/6 порції.

Малогрунтови – 1/11 порції.

Ніщетні – 1/24 порції.

Підсусідки із скотом платили з однієї скотини 3 коп.

Підсусідки, які не мали скота, платили з одного двору 2 коп.

Одна порція – 33 з половиною копійки.²⁰

Козаки ставали все біднішими і біднішими.

В 1666 році селяни села Оленівки були більш заможними, ніж козаки в 1734 році.

В 1733,34 і далі, в селі Оленівці жили тільки козаки (всі селяни

¹⁹ Переписні книги 1666 року / відповід. ред. В.О. Романовський. Київ: УАН, 1933. 423 с.

²⁰ Центральний державний історичний архів України в Києві (ЦДІАК України). Ф. 51. Оп. 3. Спр. 4838.

перейшли в козаки) та 12 сімей посполитих (кріпосних)²¹, які належали козацькій

старшині, що проживала в с. Оленівка. В серпні 1747 року в селі Оленівці налічувалось 117 козачих дворів і в них 157 хат.²²

*1735 декабря 7 дня книга при именах коликое число з сотни Борзенской ... по распоряжению ... полковой Нежинской канцелярии собрано денег.*²³

Сотни Борзенской козаки возможные: ...

Той же сотни Борзенской козаки маломожные:.....**Грицко Ганнич....**

Той же сотни Борзенской козаки нищетные и весьма убогие:....

Села Оленовки с посполитых нищетные и весьма убогие:

Нестер Коробенко, Мойсей Марущак, Козма Ткач, Иван Ласкавий, Харко Литвин, Федор Матвеевко, Данило Скляренко. Итого 7 дворов [с них] 45 копеек. К сему подписались сотник Борзенский Пантелеймон ..., атаман Николай Забела, писарь сотенный Василь Тодорский.

*Сказки Нежинського полку про наличие лошадей. 1739 год.*²⁴

“1737 года сентября 26 дня. Я нижеподписавшийся сею сказкою в Борзенской ратуше даною сообщаяю, что конского заводу у меня никакого не имеется и в службу Государеву драгунских и подъемных, по силе Ея Императорского Величества Всемилоостивейшего Указа, годных к взятъ нет, а имеется только для домовою необходимою нужды лошадей ежалых лет сия не ежалых и единою нет, а ежели бы я сверх оных лошадей хоча й й единую утаил то подлелгать буду в оному Ея Импереторского Величества Указу изображенному штрафу”. № 129. *Сказка попа оленовського Йоана Захариева, в которой показано лошадей – 1.*

²¹ ЦДАК України. Ф. 51. Оп. 3. Спр. 4502

²² ЦДАК України. Ф. 51. Оп. 3. Спр. 19344.

²³ ЦДАК України. Ф. 51. Оп.3. Спр. 19264.

²⁴ ЦДАК України. Ф. 51. Оп 3. Спр. 7329.

5. Військові походи козаків с. Оленівки та переписи 1735, 1741 та 1767 років

Борзенці (Оленівка – друга борзнянська сотня) разом із московськими стрільцями ходили на Крим (1687 і 1689 рр.), на Азов (1695–1696), билися зі шведами під час Північної війни 1700–1721 років. У Північній війні крім козаків Борзенської сотні брали участь і 30 місцевих міщан, які вступили в ополчення і брали участь в боротьбі проти шведів.

Оленівці приймали участь у Гнилянському поході (1725 р.),²⁵ військовому поході в зв'язку з загрозою нападу кримського хана з 100000 військом (1736 рік),²⁶ військовому поході під командуванням фон Лессі (1738).

Після цих воєн згідно сповідних розписів церкви Вознесіння Господного села Оленівки за 1740 рік в селі залишилось більше вдів, ніж козаків.²⁷

*Ведомость полку Нежинского именная о козаках того ж полку пеших к походу наряженных, по силу указов Ея Императорского Величества и Войсковой Енеральной канцелярии в полк Нежинский присланным, учинена 1735 года ноября 15 дня.*²⁸

Сотня Борзенская козаки пешие. Села Оленовки. ..., **Грицько Ганныч**, Павел Майбенко, Федор Холкувский, Грицко Руй.

Итого 13.

Итого в вышеписанной сотне пеших козаков к походу наряженных 26 которые имеют в себе иные ружья, а иные только списы.

Ведомость полку Нежинского именная о козаках конно оружейных имеющихся в домах к походу в наряд и высылки [готовыми], и о какою воинскою ... запасом також, також количество шabelь, по сему указов Ея Императорского Величества и Войсковой Енеральной

²⁵ ЦДАК України. Ф. 51. Оп. 3. Т 2. Спр. 1640.

²⁶ ЦДАК України. Ф. 51. Оп. 3. Спр. 7029.

²⁷ ЦДАК України. Ф. 127. Оп. 1015. Спр. 5.

²⁸ ЦДАК України. Ф. 51. Оп. 3. Спр. 4502.

*канцелярии в полковую Нежинскую канцелярию прошедшего октября 14 и 20 и сего ноября 3 числа присланных, учинена 1735 году ноября 15 дня.*²⁹

Села Оленовки козаки конно-оружейные: Атаман Иван Соха, Герасим Сидоренко, Прокоп Болобан, Степан Голоскок, Иван Рибецкий...

Итого 14.

[Итого] в вышеписанной сотне козаков [число] и у них по показанию той же сотни сотника [сотник] имеется толикое число лошадей, ружей, шабель, спысов, також пороха и свинца во всякого по одному фунту и харчового запасу [по] указу.]

В 1741 році оленівці прийняли присягу на вірність імператриці Єлизаветі Петрівні.

*Сотни Борзенской именной список старшины сотенной, рядовым козакам, их детям, которые на верность Ея Императорскому Величеству Елизавете Петровной присягу учинили 1741 года декабря 22 дня [города Борзны, сел: **ОЛЕНОВКИ**, Плиски, Ядут, Красноставу,....]*³⁰

“Села Оленовки козаки – № 33 – **ПЕТРЬ ДЖУРИКЪ**, № 36 – **КИРИЛО ГАННИЧЪ**. Атаман – Василь Медовникъ (№ 1)”.

Всього – 126 прізвищ козаків села Оленівки (козаків – 164, їх синів, яким більше ніж 12 років – 40). Велика частина прізвищ нова (по відношенню до перепису 1654 року). Козаки Ганнічі поріднилися з Джуриками через козачку Домінікію Філіпову Ганніч, дружину одного із Джуриків.

4 листопада 1763 р. Катерина II дала Сенатові указ про перепис в Україні. Згідно з розпорядженням графа П. Рум'янцева від 9 вересня 1765 р. перепис козацьких володінь проводився за четвертою формою.

Зміст Генерального опису Лівобережної України 1765–1769 рр. був наступним. Переписувалось населення, земельний фон,

²⁹ ЦДАК України. Ф. 51. Оп. 3. Спр. 5152.

³⁰ ЦДАК України. Ф. 51. Оп. 3. Спр. 8233.

сіножаті, пасовиська, ліси,..., а також худоба. В певному порядку переписувались двори кожного населеного пункту. З одного боку аркуша відомості були написані: назва вулиці, номер двору. Про кожний двір повідомлялось: хто в ньому живе і звання (прізвище, ім'я та по батькові, стан здоров'я, вік, звідки родом, з якого часу перебуває в данному званні, ім'я та по батькові його дружини, її вік, стан здоров'я, звідки родом і з якого звання), відомості про дітей, права на володіння двором (куплений, дістався в спадщину, придбаний, за якими документами).

РЕВІЗІЯ³¹

*від 15 січня 1767 року села Оленівка Борзнянської другої сотні
Ніжинського полку, проведеної під час Генерального опису Лівобережної України*

.....Михайломъ Голенищевымъ Кутузовымъ...

Звание Села – в селе Оленовке

Название улицы, номер двора – на улице двор № 106

Домов хазяйских – 1

Амбаров –

Пашень -

Сараев – 2

Клаунь –

Кто в оныхъ жительствоует

Имена.....

ИВАН ЖУРИК, 40 летъ, здоровъ

Его жена **ПАРАСКЕВИЯ ЯКОВЛЕВА** родомъ из Оленовки, 35,
здорова

Ихъ дети:

СТЕПАН, 19

ИВАН, 15

здоровы

МИХАЙЛО, 10

ДАНИЛО, 5

МАРИЯ, 15 здорова

³¹ ЦДІАК України. Ф. 57. Оп. 1. Спр. 43.

Онъ, **ЖУРИКЪ**, яс предковъ, козакъ, уроженецъ Оленовский, живет на козачем издревле месте (*на козачем грунте*), наследственномъ, отъ предковъ его.

Копом принадлежит нетъ
Скота корова одна, лошады одна
Промыслов не имеется
Справляетъ службу козачью

Тобто, у козака **ІВАНА ДЖУРИКА** (ЖУРИКА), у якого дружина та 5 дітей – корова 1, кінь – 1. Хата – 1, сараїв – 2. Скільки землі – невідомо. Сінокосів – немає. Промислів ніяких теж немає. Є лише служба козака.

Саме у цієї сім'ї прізвище в документах змінюється з Джурик на Журик та навпаки. В сповідних книгах за 1806 р. та 1813 р. Сімеонівської церкви с. Оленівка замість Джурик теж записано Журик.

Упродовж 1764–1782 рр. відбувалася ліквідація Запорзької Січі, Гетьманщини, а з нею і полково-сотенного устрою України.

Під час впровадження кріпацтва в Україні в 1783 р. козаки не підлягали закріпаченню. Жили відокремлено від селян, хоча були односельцями. Знаковим моментом є те, що закони Російської імперії визнавали лише козаків Чернігівської і Полтавської губерній. Козаки відрізнялися вищою культурою, глибокою національною свідомістю, вільним козацьким духом.

6. Сповідні та метричні книги села Оленівки як джерело інформації

В селі Оленівці було дві церкви – Вознесенська, перебудована в 1901 році (документи з 1741 року, була дерев'яною) та Сімеонівська, перебудована в 1889 році (побудована (документально) в 1792 році, була дерев'яною).³² Хоча стосовно Сімеонівської церкви, то існує сповідний розпис за 1787 рік, тобто в 1787 році церква Преподобного Сімеона Столпника вже існувала.

³² Труды Черниговской ученой архивной комиссии 1906-1908/ ответ. ред. В.Л. Молдашевский. Чернигов: Труды Черниговской губернской ученой архивной комиссии. 1909. Выпуск 7. 127 с.

Джурики були прихожанами останньої. Церква знаходилась на Кустовцях (район Оленівки).

За своїм призначенням та змістом сповідний розпис – це обліковий документ церковного походження, де фіксувалося відвідування сповіді парафіянами. Його запроваджено в Росії у 1690 р., коли новгородський митрополит Корнилій з власної ініціативи наказав парафіяльним священикам вести облік мирян, які відвідували або ухилялись від сповіді.³³

Проте 16 квітня 1737 р. царський уряд прийняв указ про обов'язкову щорічну сповідь та причастя всього православного населення Російської імперії.³⁴

На початку сповідного розпису містилася наступна інформація “Епархии Черниговской, протопопии Борзенской села Оленовки церкви Преподобного Симеона Столпника священника Евстафия Величковского...”

Спочатку переписувались двори “Духовных и их домашних”. За сповідним розписом 1787 року духовних – три (піп, д'ячок, пономар). “Дворяне”. Їх разом з дружинами – 10. Козаки в 1787 році були записані як “Военные и их домашние”. Всього 300 козаків і 310 козачок. “Крестьяне и бобыли” – 56 чоловіків і 62 жінки. “Всех вышперечисленных чинов дворовых людей” – 13 чоловіків, 15 жінок. Всього по Сімеонівській церкві в 1787 році 895 чоловік були на сповіді.³⁵

Двір № 73 **ИВАНЪ ИВАНОВЪ ДЖУРИКЪ**, 41 (1746)

Жена его Евфимия Григориева, 37 (1750)

Дети их: Емельянь, 10 (1777)

ЯКОВЪ, 7 (1780)

Матрона, 4 Татiana, 1

Михайло Ивановъ Джурикъ, 36

Жена его Улианна Семенова, 34

³³ Миронов Б.Н. Исповедные ведомости – источник о численности и социальной структуре православного населения России XVIII – первой половины XIX в. *Вспомогательные исторические дисциплины*. 1989. С. 102–117.

³⁴ Казіміров Д. Козацькі родини села Баби Менської сотні Чернігівського полку за матеріалами сповідних книг 1746 р. *Сіверщина в історії України*. 2011. Вип. 4. С. 209–239.

³⁵ Державний архів Чернігівської області (ДАЧО). Ф.679. Оп.1. Спр. 441. С. 673–688.

Згідно сповідного розпису Сімеонівської церкви за 1806 рік козаків було – 234, їх жінок і вдів – 274. Селян – 40 чоловік. Всього – 1145 чоловік.³⁶

“С числа выше значившихся 560 мужески пола душ полагая по указанному положению по 4 души, составляетя 140 дворов”. Тобто у попа було положення, в якому на один двір теоретично припадало чотири чоловіки.

Двір № 93 **ИВАНЪ ИВАНОВЪ ЖУРИКЪ**, 56 (~1750)

Жена его Евфимия Григориева, 53 (1753)

ЯКОВЪ ИВАНОВЪ ЖУРИКЪ, 26 (1780)

Жена его Феодосия Стефановна, 24 (1782)

Дети ихъ:

ДИМИТРИЙ, 3 (1803), Евфимия, 1

Емелиянь Ивановъ Журикъ, 29

Жена его Мелания Павловна, 26 Дочь ихъ Евгения, 4

Михайло Ивановъ Журикъ, 54

Жена его Уляиния Семенова, 44, сынъ ихъ Василий, 20

За 19 років, які пройшли з 1797 до 1806 року, в селі Оленівці збільшилась загальна кількість людей. Зменшилась кількість козаків, і дуже суттєво, селян. Зате значно збільшилась народжуваність.

*Список из оставных из войсковой службы нижних чинах и рядовых по пересмотру поветовыми Земского войска начальниками, оказавшихся посредственными в здоровьи во Второе отделение прилежащими, способные службе по всей Черниговской губернии. учинен 1807 года августа дня.*³⁷

...Борзенского повета – ... Иван Ольховик – 44,... Филип Ганнич – 38...

Початок XIX століття ознаменувався подіями Вітчизняної війни 1812 року. Згідно сповідного розпису за 1813 рік Сімеонівської церкви³⁸

³⁶ ДАЧО. Ф. 679. Оп. 1. Спр. 500. С. 88–114.

³⁷ ЦДАК України. Ф. 1333. Оп. 1. Спр. 29.

³⁸ ДАЧО. Ф. 679. Оп. 1. Спр. 928.

- Двір № 80 **ИВАНЪ ИВАНОВЪ сынъ ЖУРИКЪ, 63**
 Жена его **ЕВФИМИЯ ГРИГОРИЕВА** дочь, **60**
 Невестка ихъ **ФЕОДОСИЯ СТЕФАНОВА**
 дочь **Журичка, 31**
 Дети ея: Євфимия, 8
ДИМИТРИЙ, 11
МИХАИЛЪ ИВАНОВЪ сынъ ЖУРИКЪ, 61
 Жена его **УЛИЯНИЯ СЕМЕНОВА** дочь, 51
ЕМЕЛИЯНЪ ИВАНОВЪ сынъ ЖУРИКЪ, 36
 Жена его **МЕЛАНІЯ ПАВЛОВА** дочь, 33. Дети ихъ:
 Евгений, 7 Ігнатій, 5
 Вдова **ЕВДОКИЯ НИКИФОРОВА** дочь Журичка, 25
 Дети ея: Екатерина, 5, ІОАНЪ.

Кількість козаків зменшувалась і зменшувалась. Всього 187. Жінок і вдів – 239. Селян – 18, жінок і вдів – 28. Після війни 1812 року жінок і вдів стало на 20% більше, ніж чоловіків. Всього 508 мужчин, 127 дворів.

1800 р. в селі Оленівці 1023 душ чоловічої статі, що сплачують податки.³⁹

Сповідний розпис Сімеонівської церкви с. Оленівки за 1846 рік.⁴⁰

ДВІР № 43 **ДИМИТРИЙ ЯКОВЛЕВЪ ДЖУРИКЪ, 42 1804)**

Жена его **ДОМНИКИЯ ФИЛИППОВА, 35**

(Із Ганничів)

Дети ихъ: **ИВАНЪ, 16**

МОИСЕЙ, 13

ВАРФОЛОМЕЙ, 9 (1837, 1838)

ДВІР № 44 **ИВАНЪ ВАСИЛИЕВЪ ДЖУРИКЪ, 39**

Жена его **АННА ВАСИЛИЕВА, 42**

Дети ихъ: **Евдокия, 10**

Анна, 8

ГРИГОРИЙ, 4

³⁹ Описи Лівобережної України кінця XVIII – початку XIX ст. К. : Наукова думка, 1997, С. 139.

⁴⁰ ДАЧО. Ф. 689. Оп. 1. Спр. 450. С. 1399–1410.

Иулианна, 1

Козаков – 186, женъ и вдовъ – 209. Мужчин 469. Дворів 117.
В 1827 році тільки по Сімеонівській церкві 50 дітей вмерло від кору.
В 1833 році 46 дітей вмерло від кору.

РЕВИЗСКАЯ СКАЗКА 1850 года Іюня 20 Черниговской губернии Борзнянского уезда села ОЛЕНОВКИ⁴¹

Козаки			Козачки		
145. ДМИТРИЙ ЯКОВЛЕВЪ ДЖУРИКЪ	30	-	47	145. Дмитрия Яковлева жена ДОМИНИКИЯ ФИЛИПОВА ГАННИЧЬ	
<i>Дмитрия Яковлева сыновья</i>					
Иванъ	5	-	19		
Моисей	1833	-	16		
ВАРФЛОМЕЙ	В.р.1838	-	11		
Козьма	В.р.1845	-	4		
146. Игнатъ Емельяновъ Джурикъ	29	<i>Переселился в Кавказскую об ласть в 1836 г.</i>	-		
147. Иванъ Васильевъ Джурикъ	24	-	39	147. Ивана Васильева жена Анна Васильева	39
Ивана Васильева сыновья				Его дочери	
Петр	6	Умер в 1835 г.	-	Евдокия	15
Григорий	В.р.1842	-	7	Анна	12
				Улита	5
				Александра	1

⁴¹ ДАЧО. Ф. 805. Оп. 1. Спр. 374. С. 390.

Всього в 1850 році в селі Оленівка проживало: “мужского пола душъ” – 650, “женски пола душъ” – 770.

Двоюрідний брат ДМИТРА ЯКОВЛЕВА ДЖУРИКА – Игнатъ Емельяновъ Джурикъ разом з сім’єю в 1836 році переселився в Кавказську область (в Кавказское козацьє линейное войско). В “Черноморье” або “Кавказскую область” в 1836 та 1848 роках з Оленівки переселилися наступні козаки:

“Павлюченко, Рыбецкий, Ганичи (4 мужчин), Кононенко, Гришаенко, Сидоренко, Похилько (5 мужчин), Зозуля (5 мужчин), Василейко, Новакъ (5), Гузий (2), Чигринъ (4), Николаенко (4), Гузий (4), Слюсаръ (3), Рой (2), Роенко (3), Олейникъ, Кобець (2), Костяный (4), Коробъ (2), Ховинець (2), Мартыненко, Стельмахъ (3), Джурикъ, Ганичъ (4), Деденевъ (4), Новакъ (5) з сім’ями”.

Всього з одного села Оленівки – 74 мужчини.

В 1849 році було переселено із Малоросії в Чорноморію (на Кубань) 2000 сімей.⁴² При продажі майна ціна хати складала 5 рублів, клуні – 5 рублів, 4 ¼ десятини землі (~4 га) – 40 рублів (при перерахунки на сучасну міру площі – 0,6 га землі коштувало стільки, як хата або клуня).

Згідно метричної книги Сімеонівської церкви за 1893 рік⁴³:

№ 3. **ДЖУРИК ТІТ ДЕНИСОВИЧ** народився 27 лютого 1893 року.

Батьки– “козацьє села Оленовки **ДИОНИСИЙ ВАРФОЛОМЕЕВЪ ДЖУРИКЪ** и законная его жена **СТЕФАНИДА МИХАЙЛОВА**, оба православные.

Священникъ Иосифъ Макковейский Псаломщикъ Василий Бараръ

Восприемники – отставной унтер-офицеръ Митрофанъ Прохоровъ Кривецъ и дворянка Феодора Павлова Безлюдная

6. Перша світова війна

Сотні солдат було мобілізовано на першу світову війну з с. Оленівки.

⁴² ДАЧО, Ф. 809. Оп 1. Спр. 6. Сведенія о переселенцах в Чорноморію 1849 г. із Малоросії.

⁴³ ДАЧО, Ф. 679. Оп. 10. Спр. 551.

“Именные списки потерь – пропал без вести. Дата события: 25.04.1915”⁴⁴

ДЖУРЫК ТИТ ДЕНИСОВИЧ, Черниговская губерния, Борзенский уезд, Борзенская волость. Место службы: 46-й пехотный Днепровский полк, рядовой. Место события с. Сенкова-Воля

“Пропап без вісті” означало, що Тіт Денисович попав в полон до німців.

Разом з ним пропали буз вісті іще троє борзенців.

ДЖУРЕК ТИТ ДЕНИСОВИЧ, Оленовка, Черниговской губернии⁴⁵

Дата рождения: 1894 (правильно, 1893)

Место пленения: Ярославль

Водворен: Рейхенберг (Reichenberg), Австрия

08.05.1915-31.07.1915. (Номер ящика – 5887-Г).

В таборі Рейхенберг і був у полоні Тіт Денисович Джурик.

Тіт Денисович був в полоні всього два місяці 1915 року. А війна закінчилась лише в 1918 році. Тому можливо припустити, що він був в числі тих 200000 військовополонених, які втекли з полону.

Іще один з роду Джуриків на Першій світовій війні. *“Картотека потерь – болен – 04.04.1917” Джурик Антон Антонович*, Черниговская губерния, Борзенский уезд, Борзенская волость. Место службы: 287 вновь сформированный полк, рядовой⁴⁶

Щороку в багатьох країнах світу на державному рівні вшановують пам'ять загиблих і згадують героїв цього глобального конфлікту. В Україні ж про Першу світову та українців на її фронтах не згадують практично ніколи. А без неї не було б ані Української революції, ані самостійності УНР, ЗУНР – передвісників сучасної України.

⁴⁴ Первая мировая война: Поиск документов по героям. URL: <https://gwar.mil.ru/>

⁴⁵ Там само.

⁴⁶ Там само.

8. Голодомор 1932–1933 років, Друга світова війна

Радянську владу в селі встановлено в січні 1918 року, в 1922 році в селі почалась колективізація. Оленівці без ентузіазму прийняли більшовицькі реформи. Голодомор починався з насильницького збирання владою “натуральних штрафів” за невиконання планів хлібозаготівель. Загони так званих “буксирних бригад” (комуністи, комсомольці, активісти) позбавляли селян всього їстівного, прирі- каючи на смерть.⁴⁷

За підрахунками чернігівських істориків, втрати населення області від голоду — понад 362 700 осіб. А на 15 березня 1933 року Борзна і Шаповалівка були офіційно віднесені до “найбільше уражених харчовими труднощами” населених пунктів Чернігівщини.

На голодну смерть була приречена і сім'я Тіта Денисовича Джурика. У нього була дружина та четверо синів, і він збирав колоски на колгоспному полі. Йому повезло. Його не розстріляли (так, як десять односельців). Але посадили на п'ять років до в'язниці. Коли він перед війною повернувся з в'язниці, сину Федору було вже вісім. І він не впізнав свого батька... З таким тавром все життя прожив Тіт Денисович! Але таким вчинком він врятував своїх дітей, внуків, правнуків,....

“За Постановою ЦВК и РНК СРСР від 7 серпня 1932 року “Про охорону майна державних підприємств, колгоспів і кооперації та зміцнення суспільної (соціалістичної) власності”, більш відомої як закон “про п'ять колосків”, людину, яку спіймали, коли вона збирала колоски, що залишались на колгоспному полі після збирання врожаю, судили від 5 років виправних робіт.

Друга світова війна тільки в Оленівці забрала життя більше чотирьохсот людей. 750 жителів села брали участь у Другій світовій війні, 183 із них удостоєні урядових нагород, 376 — віддали життя за свободу і незалежність України. На їх честь у селі спорудженоobelіsk.⁴⁸ Там два прізвища Джурик – Джурика І.Я. і рідного брата

⁴⁷ Демченко Т.П., Горох М.В. Колективізація та Голодомор 1932–1933 років на Чернігівщині: забуттю і прощенью не підлягає. Чернігів: Десна, 2017. 320.

⁴⁸ Книга пам'яті України. URL: <https://memory-book.ua/>

Тіта Денисовича – Андрія Денисовича Джурика (1904 р.н.). А іще на обеліску 7 прізвищ козаків Ганніч.

Діти Тіта Денисовича – Сергій, помер від зараження крові в дитинстві, Іван – працював трактористом в с. Оленівка і помер, потрапивши під трактор. Андрій – все життя пропрацював в колгоспі в с. Оленівка. Його син Микола, справжній ліквідатор аварії на ЧАЕС, помер, спасаючи чужу дитину на річці.

Молодший син Тіта Денисовича – Федір (1930 р.н.). Працював інженером-нормувальником на Київському авіаційному заводі. Був дуже інтелігентною, освіченою людиною, гарно грав в шахи. Побудував будинок. Мав двох синів – Миколу і Олександра.

Олександр – це вже наше покоління. Про нас нехай розкажуть наші діти.. Але тільки про один вчинок нащадка козацького роду Олександра Джурика... Коли почалася “горбачовська гласність”, і відбувалося “нищення сталінського й ленінського міфу..”, Олександр Федорович, будучи членом КПРС, пішов в райком партії, написав заяву, що не згоден з політикою партії і здав партбілет. Основна маса тих, хто хотів вийти з рядів КПРС, просто не платили партвзноси, і їх виключали з партії.

Оленівка – це колиска Джуриків. Олександр – перше покоління, який вже не родився та не жив в Оленівці, а просто приїздив туди до діда.

Але де б не жили нащадки козаків, в “*козачем издревле месте*” або в будь-якому іншому місці, у них завжди присутні козацький дух, стійкість, хоробрість, мужність, самостійність, любов до рідної Землі, в них живуть волелюбність і дух простору..

Пряма вітка козаків ДЖУРИКІВ з 1654 року:

1 коліно **ИВАНЪ ДЖУРИК** (~1620, козак) (відомості 1654 р.)

ЮРКА ДЖУРИК (~1624, міщанин) (відомості 1654 р.)

ИВАШКА ЧЮРИКЪ (~1645, селянин) (відомості 1666 р.)

2 коліно **ПЕТРЪ ДЖУРИКЪ** (козак) (відомості 1741 р.)

3 коліно **ИВАНЪ ЖУРИК** (козак, 1727), – (відомості від 15.01.1767 року),

его жена **ПАРАСКЕВИЯ ЯКОВЛЕВА** родомъ из Оленовки (1732).

Ихъ дети: Степан (1748), ИВАНЪ (1750), Мария (1757), Михайло (1757), Данило (1762) – в сповідних 1787 р. – відсутній,

4 коліно **ИВАНЪ** ИВАНОВЪ ДЖУРИКЪ, (козак, 1750) (помер після 1826 р.),
жена его ЕВФИМИЯ ГРИГОРИЕВА (1760).

Дети ихъ: Емелянъ (1777), Матрона (1783), Татяана (1786),
ЯКОВЪ (1780).

Михаил Ивановъ Джурикъ (1757),
жена его Улианна Семенова (1759), син Василий,
внук Иван.

5 коліно **ЯКОВЪ** ИВАНОВЪ ЖУРИКЪ (козак, 1780) (помер між 1806 та 1811),

жена его ФЕОДОСИЯ СТЕФАНОВНА (1782) Дети ихъ:
ДИМИТРИЙ (1803), Евфимия (1805)

6 коліно **ДИМИТРИЙ** ЯКОВЛЕВЪ ДЖУРИКЪ (козак, 1803),
Жена его **ДОМНИКИЯ** ФИЛИППОВА (1811) (із козаків **ГАННИЧЬ**).

Дети ихъ: Иванъ (1830), Моисей (1833),
ВАРФОЛОМЕЙ (1838), Козьма (1845)

7 коліно **ВАРФОЛОМЕЙ** ДМИТРИЕВЪ ДЖУРИКЪ (козак, 1838)

8 коліно **ДИОНИСИЙ** ВАРФОЛОМЕЕВЪ ДЖУРИКЪ (~1863,
козак),

жена его СТЕФАНИДА МИХАЙЛОВА. Дети ихъ:
ТИТЪ (1893), Андрей (1904-1943)

9 коліно **ТИТЪ** ДЕНИСОВИЧЪ ДЖУРИКЪ (27.02.1893–1974),
козак

дружина його **МАРТА** СЕМЕНІВНА.

Діти їх: Сергій (помер в дитинстві), Иван (помер, потрапивши під трактор, мав сина Івана та дочку Марію), Андрій (діти Микола, Ніна, онуки Олена, Людмила), ФЕДІР (1930).

10 коліно **ФЕДІР** ПІТОНОВИЧ ДЖУРИК (1.08.1930–26.11.1979),
дружина його **КАТЕРИНА** ДАВИДІВНА ФІЛОНЕНКО (1928–2009).

Діти їх: Микола (1956), ОЛЕКСАНДР (1958).

- 11 коліно **ОЛЕКСАНДР ФЕДОРОВИЧ ДЖУРИК** (1958),
дружина його **ОЛЕНА ВІТАЛІЇВНА ЛЕВКОВИЧ** (1960)⁴⁹
12 коліно **НАТАЛІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА ДЖУРИК** (24 березня 1985),
чоловік її **СЕРГІЙ АНАТОЛІЙОВИЧ СКРИННИК**(1988).
13 коліно **РАФАЕЛЬ СЕРГІЙОВИЧ ДЖУРИК** (2019).

Малюнок Джурика Олександра Федоровича на власному подвір'ї

По козакам **ГАННІЧ:**

1 коліно – Филипп (~ 1710, козак) Відомості 1731 р.

2 коліно – Василий (~ 1734, козак) з Агафией Павловной (1736)

⁴⁹ Рід Барановських (Баранівських): історія, видатні постаті, сучасність: монографія/В.Ф.Баранівський та ін. Київ: Альфа-ПК, 2020. 240 с.

- 3 коліно – Филипп (1772, козак) з Ефросинией Тарасовной (1778)
- 4 коліно – Домникія (1811, козачка)+Дмитрий Яковлев Джурик
- 5 коліно – Варфоломей (1838)
- 6 коліно – Дионисий (~1860)
- 7 коліно -Тить (1893)
- 8 коліно – Федір (1930)
- 9 коліно – Олександр (1958)
- 10 коліно -Наталія (1985)
- 11 коліно –Рафаель (2019)

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гошко Т.Д. Нариси з історії магдебурзького права в Україні (XVI – початок XVII ст.). Львів : Афіша, 2002. 255 с. С. 90.
2. Демченко Т.П., Горох М.В. Колективізація та Голодомор 1932–1933 років на Чернігівщині: забуттю і прощенню не підлягає. Чернігів : Десна, 2017. 320.
3. Державний архів Чернігівської області. Ф. 679. Оп. 1. Спр. 441.
4. Державний архів Чернігівської області. Ф. 679. Оп. 1. Спр. 450.
5. Державний архів Чернігівської області. Ф. 679. Оп. 4. Спр. 500.
6. Державний архів Чернігівської області. Ф. 679. Оп. 1. Спр. 928.
7. Державний архів Чернігівської області. Ф. 679. Оп. 10. Спр. 551.
8. Державний архів Чернігівської області. Ф. 805. Оп. 1. Спр. 374.
9. Державний архів Чернігівської області. Ф. 809. Оп. 1. Спр. 6.
10. Енциклопедія історії України /відпов. ред. В. А. Смолій. Київ : Наукова думка, 2003. Т. 1. 688 с.
11. Історія міст і сіл Української РСР: Чернігівська область / відпов. ред. О.І. Дериколенко. Київ : Голов. ред. УРЕ АН УРСР, 1972. Т. 22. 780 с.
12. Казіміров Д. Козацькі родини села Баби Менської сотні Чернігівського полку за матеріалами сповідних книг 1746 р. *Сіверщина в історії України*. 2011. Вип. 4. С. 209–239.
13. Мазур Б.Ю. Нариси історії села Оленівка. Оленівка : СШ, 2018. 28 с.
14. Описи Лівобережної України кінця XVIII-початку XIX ст. / відпов. ред. П.С. Сохань. Київ : Наукова думка, 1997. 395 с.
15. Переписні книги 1666 року / відповід. ред. В.О. Романовський. Київ : УАН, 1933. 423 с.
16. Пирог П. Перепис населення Українських міст XVII ст. *Сіверянський літопис*. 2010. Вип. 5. С. 16–82.
17. Пригара М. Михайло – джура козацький. Київ : Веселка, 2004. 320 с.

18. Присяжні книги 1654 р. Білоцерківський та Ніжинський полки/упорядники Ю. Мицик, М. Кравець. Київ : КМ Академія, 2003. 349 с.
19. Реєстр Війська Запорозького тисячі шістьсот сорок дев'ять року / упорядн. О. В. Тодійчук. Київ : Наукова думка, 1995. 592 с.
20. Рід Барановських (Баранівських): історія, видатні постаті, сучасність: монографія / В.Ф. Баранівський та ін. Київ : Альфа-ПК, 2020. 240 с.
21. Чернігівщина. Енциклопедичний довідник / відповід. ред. А.В. Кудрицький. Київ : "Укр. Рад. Енциклопедія" імені М.П. Бажана, 1990. 1005 с.
22. Центральний державний історичний архів України в Києві. Ф. 51. Оп. 3. Спр. 4502.
23. Центральний державний історичний архів України в Києві. Ф. 51. Оп. 3. Спр. 4838.
24. Центральний державний історичний архів України в Києві. Ф. 51. Оп. 3. Спр. 5152.
25. Центральний державний історичний архів України в Києві. Ф. 51. Оп. 3. Спр. 6069.
26. Центральний державний історичний архів України в Києві. Ф. 51. Оп. 3. Спр. 6648.
27. Центральний державний історичний архів України в Києві. Ф. 51. Оп. 3. Спр. 7329.
28. Центральний державний історичний архів України в Києві. Ф. 51. Оп. 3. Спр. 8233.
29. Центральний державний історичний архів України в Києві. Ф. 51. Оп. 3. Спр. 19264.
30. Центральний державний історичний архів України в Києві. Ф. 51. Оп. 3. Спр. 19344.
31. Центральний державний історичний архів України в Києві. Ф. 57. Оп. 1. Спр. 43.
32. Центральний державний історичний архів України в Києві. Ф. 127. Оп. 1015. Спр. 5.
33. Центральний державний історичний архів України в Києві. Ф. 1333. Оп. 1. Спр. 29.
34. Миронов Б.Н. Исповедные ведомости – источник о численности и социальной структуре православного населения России XVIII – первой половины XIX в. *Вспомогательные исторические дисциплины*. 1989. С. 102–117.
35. Россия. Полное географическое описание нашего отечества : настольная и дорожная книга для русских людей / ответств. ред. В.П. Семенов. Санкт-Петербург : Изд. А.Ф. Девриена, 1903. Т. 7. 517 с.

36. Труды Черниговской ученой архивной комиссии 1906–1908 / ответ. ред. В.Л. Модзалевский. Чернигов: Труды Черниговской губернской ученой архивной комиссии. 1909. Выпуск 7. 127 с.
37. Довідник цікавих фактів та корисних значень. URL: <https://dovidka.biz.ua/> (Дата звернення: 2.02.2021).
38. Всеукраїнська громадська організація “Реєстове козацтво”. URL: <http://www.kozatstvo.net.ua/> (Дата звернення 26.01.2021).
39. Український інститут національної пам’яті. URL: <https://uinp.gov.ua/> (Дата звернення: 12.01.2021).
40. Книга памяти Украины. URL: <https://memoory-book.ua/> (Дата звернення: 10.10.2020).
41. Первая мировая война: Поиск документов по героям. URL: <https://gwar.mil.ru/> (Дата звернення: 4.01.2021).

REFERENCES

1. Hoshko, T.D. 2002. *Narysy z istorii mahdeburzskoho prava v Ukraini (XVI – pochatok XVII st.)* [Essays on the history of Magdeburg law in Ukraine (XVI – early XVII centuries.)]. Lviv : Afisha.
2. Demchenko T.P., Gorokh M.V., 2017. *Kolektyvizatsiia ta Holodomor 1932–1933 rokiv na Chernihivshchyni: zabuttiiu i proshchenniu ne pidliahaie* [Collectivization and the Holodomor of 1932–1933 in the Chernihiv Region: cannot be forgiven and forgotten]. Chernihiv : Desna.
3. Fund 679. Inventory 1. File 441. State Archives of Chernihiv region.
4. Fund 679. Inventory 1. File 450. State Archives of Chernihiv region.
5. Fund 679. Inventory 4. File 500. State Archives of Chernihiv region.
6. Fund 679. Inventory 1. File 928. State Archives of Chernihiv region.
7. Fund 679. Inventory 10. File 551. State Archives of Chernihiv region.
8. Fund 805. Inventory 1. File 374. State Archives of Chernihiv region.
9. Fund 809. Inventory 1. File 6. State Archives of Chernihiv region.
10. Smoliiy V.A. ed., 2003. *Entsyklopediia istorii Ukrainy* [Encyclopedia of the History of Ukraine]. Kyiv : Naukova dumka.
11. Derikolenko O.I. ed., 1972. *Istoriia mist i sil Ukrainiskoi RSR: Chernihivska oblast* [History of towns and villages of the Ukrainian SSR: Chernihiv region]. Kyiv : Holov. red. URE AN URSR.
12. Kazimirov D. Kozatski rodyny sela Baby Menskoi sotni Chernihivskoho polku za materialamy spovidnykh knyh 1746 r. [Cossack families of the village of Baba of the Mena Hundred of the Chernihiv Regiment based on the materials of confessional books of 1746]. *Sivershchyna v istorii Ukrainy*, issue 4, pp. 209–213.
13. Mazur, B.Yu. 2018. *Narysy istorii sela Olenivka* [Essays on the history of the village of Olenivka]. Olenivka: secondary school.

14. Sohan, P.S. ed., 1997. *Opysy Livoberezhnoi Ukrainy kintsia XVIII-pochatku XIX st.* [Descriptions of the Left Bank of Ukraine in the late XVIII – early XIX centuries]. Kyiv : Naukova dumka.
15. Romanovsky, V.O. ed., 1933. *Perepiski knigi 1666 roku* [Census books of 1666]. Kyiv : UAN.
16. Pyroh, P., 2010. *Perepys naseleennia Ukrainykh mist XVII st.* [Census of Ukrainian cities of the XVII century]. *Siverianskyi litopys*, issue 5, pp. 16–82.
17. Pryhara, M., 2004. *Mykhailo- dzhura kozatskyi* [Mykhailo is a Cossack dzhury]. Kyiv : Veselka.
18. Mytsyk, Yu. and Kravets, M. eds., 2003. *Prysiashni knyhy 1654 r. Bilotserkivskiyi ta Nizhynskiyi polky* [Jury books of 1654. Bila Tserkva and Nizhyn regiments]. Kyiv : KM Akademiia.
19. Todiychuk, O.V. ed., 1995. *Reiestr Viiska Zaporozkoho tysiachi shistsot sorok deviat roku* [Register of the Zaporozhian Army one thousand six hundred forty-nine years]. Kyiv : Naukova dumka.
20. Baranivskiy, V., Dzhuryk, O.V., Tomashevskiy, A., Timoshenko, V., Bashta, O. and Chornyi, V., 2020. *Rid Baranovskykh (Baranivskykh): istoriia, vydatni postati, suchasnist* [The Baranovsky family (Baranivsky): history, outstanding personalities, today]. Kyiv : Alfa-PIK.
21. Kudrytsky, A.V. ed., 1990. *Chernihivshchyna. Entsyklopedychnyi dovidnyk* [Chernihiv region. Encyclopedic reference book]. Kyiv : “Ukr. Rad. Entsyklopediia” imeni M.P. Bazhana.
22. Fund 51. Inventory 3. File 4502. Kyiv : Central State Historical Archives of Ukraine.
23. Fund 51. Inventory 3. File 4838. Kyiv : Central State Historical Archives of Ukraine.
24. Fund 51. Inventory 3. File 5152. Kyiv : Central State Historical Archives of Ukraine.
25. Fund 51. Inventory 3. File 6069. Kyiv : Central State Historical Archives of Ukraine.
26. Fund 51. Inventory 3. File 6648. Kyiv : Central State Historical Archives of Ukraine.
27. Fund 51. Inventory 3. File 7329. Kyiv : Central State Historical Archives of Ukraine.
28. Fund 51. Inventory 3. File 8233. Kyiv : Central State Historical Archives of Ukraine.
29. Fund 51. Inventory 3. File 19264. Kyiv : Central State Historical Archives of Ukraine.
30. Fund 51. Inventory 3. File 19344. Kyiv : Central State Historical Archives of Ukraine.

31. Fund 57. Inventory 1. File 34. Kyiv : Central State Historical Archives of Ukraine.
32. Fund 127. Inventory 1015. File 5. Kyiv : Central State Historical Archives of Ukraine.
33. Fund 1333. Inventory 1. File 29. Kyiv : Central State Historical Archives of Ukraine.
34. Mironov, B., 1989. Ispovednye vedomosti – istochnik o chislennosti i social'noj strukture pravoslavnogo naseleniya Rossii XVIII – pervoj poloviny XIX v. [Confessions of information – a source about the number and social structure of the Orthodox population of Russia in the 18th – first half of the 19th century]. *Vspomogatel'nye istoricheskie discipliny*, pp. 102–117.
35. Semenov, V.P. ed., 1903. *Rossiya. Polnoe geograficheskoe opisanie nashego otechestva : nastol'naya i dorozhnaya kniga dlya russkih lyudej* [Russia. Complete geographical description of our homeland: a desktop and road book for Russian people]. Sankt-Peterburg : izd. A.F. Devriena.
36. Modzalevsky V.L. ed., 1909. *Trudy CHernigovskoj uchenoj arhivnoj komissii 1906-1908. Vypusk 7* [Proceedings of the Chernigov Scientific Archive Commission 1906-1908 Issue 7]. CHernigov: Trudy CHernigovskoj gubernskoj uchenoj arhivnoj komissii.
37. *Handbook of interesting facts and useful values*. Avialable at: <<https://dovidka.biz.ua/>> [Accessed 2 February 2021].
38. *All-Ukrainian public organization "Registered Cossacks"*. Avialable at: <<http://www.kozatstvo.net.ua/>> [Accessed 26 January 2021].
39. *Ukrainian Institute of National Memory*. Avialable at: <<https://uinp.gov.ua/>> [Accessed 26 January 2021].
40. *Book of memory of Ukraine*. Avialable at: <<https://memory-book.ua/>> [Accessed 10 October 2020].
41. *The First World War: Search for documents by heroes*. Avialable at: <<https://gwar.mil.ru/>> [Accessed 4 January 2021].